

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D., ve věci

žalobce: **H. K.**, narozený „X“, státní příslušnost Kazachstán,
bytem „X“,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Obor azylové a migrační politiky,**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 1. 2019, č. j. OAM-372/VL-18-P10-PD3-2009-II,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 1. 2019, č. j. OAM-372/VL-18-P10-PD3-2009-II, jímž bylo ve věci žádosti žalobce o prodloužení udělené doplňkové ochrany na území České republiky rozhodnuto tak, že se žalobci podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), doplňková ochrana neprodlužuje.

Žaloba

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 – rozsudek - 1. strana)

2. Žalobce v žalobě uvedl, že hlavní argument žalovaného pro neprodloužení doplňkové ochrany byla skutečnost, že nabyl zletilosti. Žalobce se domníval, že postup žalovaného je v rozporu s čl. 23 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). V této souvislosti žalobce rovněž odkázal na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 12. 4. 2018 č. j. C-550/16. Žalobce trval na tom, že pro prodloužení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu je třeba splnit podmínku zvláštního zřetele, nemůže obstát ve světle kvalifikační směrnice. Členský stát má podle kvalifikační směrnice zajistit, aby rodinní příslušníci osoby požívající mezinárodní ochrany, kteří sami nesplňují podmínky pro získání takové ochrany, měli nárok na výhody uvedené v čl. 24 a násl. kvalifikační směrnice. Žalobce zdůraznil, že § 14b zákona o azylu je nesprávnou transpozicí práva Evropské unie a v souladu s eurokonformním výkladem by neměla být podmínka důvodu hodného zvláštního zřetele vyžadována. Žalobce trval na tom, že doplňková ochrana mu měla být prodloužena. Doplnil, že obecná možnost vyřídit si v zemi původu pobytové oprávnění neobstojí vůči požadavkům komunitárního normotvůrce. Žalobce považoval články kvalifikační směrnice za act claire, tedy že bezprostředně zakládají právo na udělení doplňkové ochrany bez nutnosti splnit jakékoliv jiné podmínky. Vedle toho žalobce navrhl položit Soudnímu dvoru Evropské unie předběžnou otázku, zda je § 14b zákona o azylu v souladu s čl. 23 odst. 2 kvalifikační směrnice.
3. Žalobce konstatoval, že je na území České republiky plně integrován a nachází se zde středisko jeho zájmů. Podotkl, že v žalobou napadeném rozhodnutí se žalovaný nezabýval praktickou proveditelností realizace jeho osobního života v zemi původu. Poukázal na skutečnost, že podle provedeného dokazování ve správním řízení je faktický tuzemec, a přesto žalovaný při své úvaze zohlednil pouze jeho věk a státní příslušnost. V této souvislosti žalobce odkázal na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Mikulić proti Chorvatsku, č. 53176/99, který se zabýval právem na soukromý život, a na rozsudek Vrchního správního soudu Berlín – Braniborsko, Spolková republika Německo, ze dne 11. 6. 2015, sp. zn. 11 B 26.14, v němž byly determinovány vztahy cizince k hostitelskému státu. Žalobce poukázal na skutečnost, že mladí cizinci se od svých českých vrstevníků, co do běžného života v České republice, neliší. Žalobce vyjádřil přesvědčení, že neprodloužení doby platnosti doplňkové ochrany ve smyslu § 54 odst. 2 zákona o azylu ve spojení s § 50 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) pro něho znamená, že musí z území České republiky vycestovat a není oprávněn podat žádost o jiný pobytový titul dle zákona o pobytu cizinců. Trval na tom, že žalovaný za těchto okolností byl povinen přistoupit k prodloužení doplňkové ochrany udělené dle § 14a odst. 1, 2 písm. d) zákona o azylu. Vedle toho žalobce namítal porušení čl. 8 sdělení č. 209/1992 Sb., Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), neboť vycestováním žalobce dojde k porušení jeho práva na soukromý a rodinný život.
4. K věci dále žalobce uvedl, že žalovaný se nevypořádal s jeho obavami z náboženské persekuce v Kazachstánu, a proto považoval žalobou napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Poukázal na zprávu Mezinárodní komise USA pro náboženskou

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 – rozsudek - 2. strana)

svobodu, podle níž bylo v Kazachstánu v roce 2017 souzeno 20 osob pro projev svého náboženství. Vedle toho žalobce namítal, že žalovaný dostatečně nezjistil skutkový stav dle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), čímž porušil zásadu materiální pravdy. Žalobce ve správním řízení přednesl své obavy o hrozícím pronásledování z náboženských důvodů a žalovaný byl povinen se s jeho tvrzením vypořádat tím, že si zajistí takové důkazní prostředky, kterými riziko vážné újmy vyvrátí nebo potvrdí. Žalobce se rovněž domníval, že žalovaný nezávažil, že není v souladu s § 21 odst. 4 zákona o státním občanství Republiky Kazachstán občanem tohoto státu, a to z důvodu, že v České republice pobýval déle než 5 let. Z uvedeného důvodu není na zastupitelském úřadě Kazachstánu registrován a po pozbytí pobytového oprávnění v zemi původu se do Kazachstánu ani nemůže vrátit. Žalovaný měl tuto skutečnost vzít v úvahu, považovat ho za osobu bez státní příslušnosti a prodloužit mu doplňkovou ochranu.

Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí a popírá její oprávněnost, neboť námitky žalobce neprokazují, že porušil některé ustanovení správního řádu nebo zákona o azylu. Žalovaný popsal dosavadní průběh správního řízení a zdůraznil, že v případě návratu do země původu nehrozí žalobci nebezpečí vážné újmy dle § 14a zákona o azylu. Žalovaný trval na tom, že v případě žalobce nastaly důvody pro odnětí doplňkové ochrany, přičemž své závěry logicky a řádně v napadeném rozhodnutí zdůvodnil. Zdůraznil, že žalobci byla doplňková ochrana, která mu byla následně i prodloužena, udělena z důvodu sloučení rodiny, neboť byl nezletilý a jeho nezletilé sestře, A. N., byla udělena doplňková ochrana jako osobě bez státní příslušnosti. K prodloužení doplňkové ochrany u žalobce došlo z důvodu, že žil společně se svými rodiči ve společné domácnosti a byl na nich materiálně a sociálně závislý. Při posledním prodloužení doplňkové ochrany bylo rovněž zohledněno, že žalobce byl ve věku blízkému nezletilosti. Žalovaný trval na tom, že se při posuzování žádosti žalobce o prodloužení doplňkové ochrany nedopustil žádné nezákonnosti a že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem o azylu a správním řádem, a to na základě dostatečných a řádně opatřených podkladů. V podrobnostech žalovaný odkázal na žalobou napadené rozhodnutí, v němž podle svého názoru vyčerpávajícím způsobem odůvodnil, z jakého důvodu zanikly zákonné důvody, pro které byla žalobci v minulosti doplňková ochrana dle § 14b zákona o azylu udělena a následně několikrát prodloužena. K argumentaci žalobce ohledně zachování celistvosti rodiny žalovaný uvedl, že doplňková ochrana dle § 14b zákona o azylu zohledňuje rodinné vazby, ale uplatňuje se vždy toliko vůči zákonem o azylu vymezenému okruhu rodinných příslušníků poživatele doplňkové ochrany. Ostatní rodinné vazby jsou z pohledu § 14b zákona o azylu irelevantní a jejich zachování musí žadatel řešit cestou zákona o pobytu cizinců.

Replika

6. V replice žalobce uvedl, že ačkoliv nabytí zletilosti, je třeba zohlednit, v jakém věku přicestoval na území České republiky a kdy podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. V této souvislosti žalobce opětovně odkázal na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 12. 4. 2018, č. j. C-550/16, podle něhož je třeba věkové kritérium zohlednit v době podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce konstatoval, že k jeho námitkám

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 – rozsudek - 3. strana)

ohledně věkového kritéria a nemožnosti vyžadovat důvody hodné zvláštního zřetele při udělování mezinárodní ochrany dle § 14b zákona o azylu s odkazem na čl. 23 kvalifikační směrnice se žalovaný nijak nevyjádřil. Žalobce připustil, že podal žádost o vydání povolení k trvalému pobytu, avšak dosud nemá pravomocné rozhodnutí. Zopakoval, že v případě neprodloužení doplňkové ochrany bude nucen v souladu s § 54 odst. 2 zákona o azylu ve spojení s § 50 odst. 3 zákona o pobytu cizinců vycestovat bez možnosti požádat o jiný pobytový status dle zákona o pobytu cizinců. Pobyt na území České republiky na základě udělené doplňkové ochrany je zásadní podmínkou pro možnost získání povolení k trvalému pobytu. Vedle toho podotkl, že samotné nucené vycestování z území České republiky, byť na krátký časový úsek, by znamenalo nepřiměřený zásah do jeho práva na soukromý život. Žalobce ponechal na úvaze soudu, zda by nebylo vhodné předmětné řízení přerušit, a to do skončení řízení ve věci jeho žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu.

Ústní jednání

7. Žalobce při jednání před soudem konaném dne 15. 6. 2020 plně odkázal na podanou žalobu ve znění repliky a k věci dále uvedl, že řízení o udělení trvalého pobytu není stále skončeno. V současné době bylo podáno odvolání ke Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců. O trvalý pobyt požádal, neboť mu nebyla prodloužena doplňková ochrana. Závěrem navrhl žalobě vyhovět, náhradu nákladů řízení nepožadoval.
8. Pověřený pracovník žalovaného při ústním jednání před soudem setrval na napadeném rozhodnutí a požadoval zamítnutí žaloby. V plném rozsahu odkázal na vyjádření k žalobě. Dále uvedl, že odpadly důvody pro udělení doplňkové ochrany. Připomněl, že nelze vést současně řízení o udělení azylu nebo doplňkové ochrany a řízení o udělení pobytu podle zákona o pobytu cizinců, neboť tato řízení se vzájemně vylučují. Žalobou napadené rozhodnutí je bez vad, náhradu nákladů řízení nežádal.

Posouzení věci soudem

9. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během patnáctidenní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
10. Soud přezkoumal v rámci žalobních námitek skutkový a právní stav věci a dospěl k závěru, že žaloba není z pohledu uplatněných žalobních námitek důvodná.
11. Ze správního spisu postoupeného žalovaným soud zjistil tyto podstatné skutečnosti. Rozhodnutím ze dne 9. 9. 2011, č. j. OAM-372/VL-18-HA03-2009, ev. č. „X“, byla žalobci podle § 14b zákona o azylu udělena ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

na dobu 36 měsíců doplňková ochrana, a zároveň bylo rozhodnuto o tom, že se žalobci podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu mezinárodní ochrana neuděluje. Rozhodnutím ze dne 10. 9. 2014, č. j. OAM-372/VL-18-P10-PD1-2009, ev. č. „X“, byla žalobci podle § 53a odst. 4 zákona o azylu prodloužena doplňková ochrana o dobu 24 měsíců. Rozhodnutím ze dne 26. 9. 2016, č. j. OAM-372/VL-18-P15-PD2-2009, ev. č. „X“, byla žalobci podle § 53a odst. 4 zákona o azylu prodloužena doplňková ochrana o dobu 24 měsíců.

12. Dne 31. 7. 2018 podal žalobce žádost o prodloužení udělené doplňkové ochrany na území České republiky. V žádosti uvedl, že žádá o prodloužení doplňkové ochrany, neboť se domnívá, že trvají důvody, pro které byla doplňková ochrana udělena jeho nezletilým sourozencům. Žalobce poukázal na zprávu Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o stavu lidských práv v Kazachstánu za rok 2016 a Zvláštní zprávu Komise pro lidská práva z roku 2012, ze kterých vyplývá, že osoby bez státního občanství mají v Kazachstánu omezený přístup ke zdravotní péči, ke vzdělání a k zaměstnání. V případě nezletilých osob bez státního občanství pak bývají potíže i při získávání matričních dokladů. Podotkl, že jeho sourozenci nadále zůstávají bez státního občanství. V případě návratu nezletilých dětí a tím i celé rodiny do země původu by došlo ze strany kazašských úřadů k odebrání těchto dětí s ohledem na nemožnost prokázat rodinné vazby patřičnými doklady, čímž by došlo k porušení práva na ochranu soukromého a rodinného života, jak je garantuje čl. 8 Úmluvy a čl. 9 sdělení č. 104/1991 Sb., Úmluvy o právech dítěte (dále jen „Úmluva o právech dítěte“). Vedle toho ve své žádosti uvedl, že dosáhl zletilosti, ale nadále žije se svou rodinou, podílí se na výchově svých sourozenců a svou rodinu podporuje rovněž finančně, neboť je zaměstnán.
13. V rámci výpovědi v řízení o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 12. 11. 2018, žalobce uvedl, že rodiče se nemohou vrátit do Kazachstánu, a proto se nemůže vrátit ani on. V Kazachstánu žije jeho babička a dědeček, ale on již zapomíná kazašsky, neboť v České republice žije 13 let. V případě návratu do Kazachstánu se obává zatčení pro svou islámskou víru. V České republice praktikuje svou víru tak, že se pětkrát denně modlí. V Kazachstánu by se ho Kazašská vláda bála kvůli jeho rodičům. On sám problémy v Kazachstánu neměl, neboť z této země odešel, když byl malý. Zatím nežádal o povolení k trvalému pobytu, neboť k tomu neměl žádný důvod. Společnou domácnost sdílí se svými rodiči, sourozenci a přítelkyní A. U. K., která má na území České republiky rovněž udělenou doplňkovou ochranu. Nadále je svobodný a bezdětný. Na území České republiky vlastní byt, který mu koupili babička s dědečkem žijící v Kazachstánu, ale bydlí tam jeho strýc s rodinou, neboť ho vyhodili z jeho původního nájmu. Žalobce dále uvedl, že pracuje v „X“ u firmy Dura jako svářeč a na víkendy jezdí domů. Jeho zdravotní stav je dobrý.
14. Žalovaný si dále jako podklad pro rozhodnutí vyžádal informaci Odboru azylové a migrační politiky z července 2018 o bezpečnostní a politické situaci v Kazachstánu, výroční zprávu Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 20. 4. 2018 o dodržování lidských práv v Republice Kazachstán, výroční zprávu Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 29. 5. 2018 o svobodě vyznání v Republice Kazachstán, informaci Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 17. 7. 2017, opis z rejstříku trestů žalobce a spisový materiál k řízení o udělení mezinárodní ochrany vedený pod sp. zn. OAM-372/VL-18-2009.

15. Dle § 14b odst. 1 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení.
16. Dle § 17a odst. 3 zákona o azylu se doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny dále odejme, zanikne-li důvod, pro který byla udělena, a nebude-li shledán jiný důvod hodný zvláštního zřetele pro její ponechání.
17. Dle § 53a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana uděluje na dobu, po kterou osobě požívající doplňkové ochrany hrozí vážná újma (§ 14a), nejméně však na 1 rok; na stejnou dobu se uděluje doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny. Osobě požívající doplňkové ochrany je povolen pobyt na území po dobu stanovenou v rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany.
18. Dle § 53a odst. 4 zákona o azylu osoba požívající doplňkové ochrany je oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Tuto žádost musí osoba požívající doplňkové ochrany podat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na níž je jí doplňková ochrana udělena. Pokud podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ve stanovené lhůtě zabrání důvody na vůli osoby požívající doplňkové ochrany nezávislé, je oprávněna tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a). Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodloužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně.
19. Soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti, jež má dle žalobce spočívat ve skutečnosti, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí nevypořádal s obavami žalobce z náboženské persekuce v Kazachstánu. Této námitce soud nepřisvědčil. Žalovaný na straně 4 napadeného rozhodnutí výslovně uvedl, že v souvislosti s obecným prohlášením žalobce o náboženských problémech v zemi původu, vycházel zejména z výroční zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 20. 4. 2018 o dodržování lidských práv v Republice Kazachstán a výroční zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 29. 5. 2018 o svobodě vyznání v Republice Kazachstán, na jejichž základě sice nelze Kazachstán označit za zemi s vysokým stupněm demokracie, ale žalovaný současně vysvětlil, že takové konstatování bez dalšího k prodloužení doplňkové ochrany nestačí, neboť žalobce sám problémy v zemi původu z náboženských důvodů neměl. Žalovaný nezjistil žádný reálný fakt, na základě kterého by dospěl k závěru o reálně hrožící vážné újmě žalobce, když Kazachstán je majoritně muslimskou zemí. Toto odůvodnění vyhodnotil soud s přihlédnutím k okolnostem případu a zejména k vlastním tvrzením samotného žalobce jako dostačující a napadené rozhodnutí jako přezkoumatelné. Soud dodává, že žalobce spíše než s rozsahem odůvodnění jeho obav z náboženské persekuce nesouhlasí se závěry žalovaného, což ovšem není otázkou přezkoumatelnosti rozhodnutí, nýbrž jeho zákonnosti.

20. Dále se soud zabýval tím, zda žalovaný zjistil skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalobce totiž namítl, že žalovaný této zákonem uložené povinnosti nedostál. Jak vyplynulo z žalovaným předloženého správního spisu a žalobou napadeného rozhodnutí, žalovaný v rámci své úvahy vycházel zejména z informací poskytnutých žalobcem jednak v samotné žádosti o prodloužení doplňkové ochrany, a jednak z protokolu o pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany. Žalovaný dále vycházel ze spisového materiálu k žádosti o udělení mezinárodní ochrany č. j. OAM-372/VL-18-2009. Z uvedených listin vyplynulo, že žalobce o prodloužení doplňkové ochrany žádá z důvodu, že trvají důvody, pro které byla doplňková ochrana udělena jeho sourozencům. Ve svědecké výpovědi doplnil, že důvodem je rovněž obava ze zatčení pro praktikování islámské víry. Žalovaný si jako podklad svého rozhodnutí vyžádal další podklady (prověření místa pobytu, výpis z rejstříku trestů a další informace a zprávy o situaci v Kazachstánu), v napadeném rozhodnutí se zabýval jednotlivými předpoklady udělení doplňkové ochrany a postupně dospěl k závěru, že uvedené podmínky doplňkové ochrany žalobce nesplňuje, neboť žalobci byla doplňková ochrana udělena výhradně za účelem sloučení rodiny, přičemž žalobce je zletilý, zdravý, zaměstnaný, a tedy na své rodině finančně nezávislý. Zjištěný skutkový stav soud posoudil jako dostatečný, neboť žalovaný si obstaral dostatek podkladů pro rozhodnutí, důkazy vyhodnotil a v napadeném rozhodnutí podrobně rozvedl, z jakých důvodů žalobci prodloužení doplňkové ochrany nepřiznal, jakož i z jakých podkladů při své úvaze vycházel. Z uvedeného důvodu považuje žalobcem vznesenou námitku za nedůvodnou.
21. Soud predestirá, že ačkoli smyslem doplňkové ochrany je poskytnout žadateli ochranu, není tím myšlena ochrana před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu. Doplňková ochrana jako právní institut je jednou z forem mezinárodní ochrany, nicméně nelze jej považovat za univerzální nástroj sloužící k poskytování ochrany před bezprávním postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí doplňkové ochrany jsou zákonem poměrně úzce vymezeny a pokrývají pouze určitou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou uznávána nejen v mezinárodním, ale i vnitrostátním kontextu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005-46, dostupný na www.nssoud.cz).
22. Žalobce namítal, že splňuje podmínky pro prodloužení doplňkové ochrany. Soud však po prostudování správního spisu dospěl k závěru, že v předmětné věci se skutečně okolnosti, které vedly u žalobce k udělení doplňkové ochrany, změnilo do té míry, že zanikl důvod, pro který byla udělena a následně dvakrát prodloužena. Institut prodloužení doplňkové ochrany je totiž založen na klauzuli *rebus sic stantibus*, tedy jestliže se situace nezmění. V prodlužovacím řízení se zejména posuzuje, zda a jak se změnilo okolnosti, jež vedly k původnímu udělení doplňkové ochrany. Tehdejší skutkový stav se proto konfrontuje s aktuální situací v zemi původu cizince (srov. přiměřeně rozsudek ze dne 19. 12. 2018, č. j. 9 Azs 314/2018-41, dostupný na www.nssoud.cz).
23. V době, kdy žalobci byla udělena doplňková ochrana, a poté dvakrát prodloužena, byla důvodem pro její udělení, že jeho sestře (nezletilá A. N., narozená dne „X“, státní příslušnost Republika Kazachstán) byla udělena doplňková ochrana dle § 14a zákona o azylu, a nezletilým sourozencům žalobce a jeho rodičům byla udělena doplňková ochrana dle § 14b zákona o azylu, přičemž žalobce byl tehdy nezletilý a jeho rodina mu vzhledem k jeho nízkému věku zajišťovala veškeré zázemí a materiální péči. Žalobci byla doplňková ochrana udělena výhradě proto, že doplňková ochrana byla udělena jeho nezletilým

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 – rozsudek - 7. strana)

sourozencům a rodičům, tedy za účelem sloučení rodiny. Žalobce byl závislý na péči své rodiny.

24. V době, kdy bylo rozhodováno o prodloužení doplňkové ochrany, tj. dne 10. 9. 2014 a dne 26. 9. 2016 (v rámci společného řízení s rodinou žalobce), byla situace žalobce úplně jiná, než je v současné době. Situace se u žalobce změnila, neboť podle vlastní výpovědi ze dne 12. 11. 2018 společnou domácnost sdílí se svými rodiči, sourozenci a přítelkyní A. U. K. Vzhledem k tomu, že pracuje jako svářeč v „X“, jezdí domů na víkendy. Na území České republiky vlastní byt, který mu koupili prarodiče žijící v Kazachstánu a v němž v současné době bydlí jeho strýc s rodinou. Na tomto místě soud podotýká, že žalobce je osobou zletilou, zdravou, svobodnou, bezdětnou a pracující. Z tohoto důvodu je zcela jisté v možnostech žalobce, aby se sám o sebe finančně postaral.
25. Soud odkazuje na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 12. 4. 2018, č. j. C-550/16, v němž se soudní dvůr vyjádřil k právu na sloučení rodiny. Citovaný rozsudek Soudního dvora Evropské unie připouští, že směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003 výslovně neurčuje, do jakého okamžiku musí být uprchlík nezletilou osobou. Konkrétně se případ týkal žadatele, který první žádost podal jako nezletilý, a než bylo o jeho žádosti rozhodnuto, byl již zletilý (což není případ žalobce, neboť žalobci jde o několikáté prodloužení doplňkové ochrany). Členské státy mají povinnost povolit vstup na území nezletilému dítěti (uprchlíkovi), který usiluje o sloučení rodiny, a to bez prostoru pro uvážení členského státu, což Česká republika nepochybně splnila, když v předchozích řízeních žalobci doplňkovou ochranu přiznala a dvakrát mu ji prodloužila. Výklad citovaného rozsudku Soudního dvora Evropské unie podle žalobce by znamenal, že na žadatele, kterému byla udělena doplňková ochrana na účelem sloučení rodiny, by tato ochrana musela být udělována do konce jeho života. Tomuto závěru nelze přisvědčit. Citovaný rozsudek Soudního dvora Evropské unie se má zcela jasně aplikovat při první žádosti žadatele o mezinárodní ochranu, který během správního řízení nabyde zletilosti. Cílem tedy nebyla snaha chránit žadatele o mezinárodní ochranu trvale prostřednictvím zákona o azylu, ale ochrana jedince, který by v důsledku své zletilosti již nebyl považován za osobu materiálně a finančně závislou na dospělé osobě (nejčastěji rodičích). Žalobce sám uvedl, že je zaměstnaný, a proto finančně vypomáhá své rodině, za jejímž sloučením mu byla doplňková ochrana udělena. Z toho důvodu je nutné na žalobce nahlížet jako na dospělou, svobodnou, bezdětnou a samostatnou osobu, která se již soustavně nepřipravuje na své budoucí povolání, a jako taková je schopná se o sebe sama postarat. Navíc se nejedná o první žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany, ale jde o žádost o prodloužení doplňkové ochrany, a to již několikáté.
26. Ani z pohledu zákona o azylu a evropského práva nelze na žalobce trvale pohlížet jako na osobu nezletilou pouze proto, že mu jako nezletilé osobě byla udělena doplňková ochrana. Na tomto místě je nutné podotknout, že v případě, že se žadatel rozhodne v zemi, která mu poskytla azyl, setrvat, pak je povinen postupovat dle zákona o pobytu cizinců a zajistit si pobyt dle tohoto zákona. Posuzoval-li žalovaný podmínku zvláštního zřetele ve smyslu § 14b zákona o azylu i u prodloužení doplňkové ochrany, pak i ve světle kvalifikační směrnice a citovaného rozsudku Soudního dvora Evropské unie nelze považovat tento postup za nesprávný a soud neshledal důvod pro položení předběžné otázky k Soudnímu dvoru Evropské unie, jak navrhoval žalobce.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 – rozsudek - 8. strana)

27. Situace žalobce se změnila v tom, že je dospělý (zletilý) a zaměstnaný, tedy finančně soběstačný. Na tomto závěru nemůže ničeho změnit ani skutečnost, že žalobce nadále sdílí společnou domácnost se svou rodinou a přítelkyní a své rodině finančně vypomáhá. Pro úplnost soud uvádí, že není povinností žalovaného se v rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany zabývat praktickou proveditelností realizace osobního života žalobce, a to právě proto, že žalobce je dospělý, soběstačný a o realizaci svého osobního života a místě, kde jej bude uskutečňovat, rozhoduje sám.
28. Odkaz žalobce na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva Mikulić proti Chorvatsku, č. 53176/99 je nepřipadný, neboť se týká určení otcovství. Argumentuje-li žalobce rozsudkem Vrchního správního soudu Berlín – Braniborsko, Spolková republika Německo, ze dne 11. 6. 2015, sp. zn. 11 B 26.14, v němž byly determinovány vztahy cizince k hostitelskému státu, pak soudu není zřejmé, proč žalobce nepožádal o povolení k trvalému pobytu po pěti letech nepřetržitého pobytu v České republice, tedy hostitelského státu, případně po dosažení zletilosti. Naopak sám žalobce ve výpovědi uvedl, že o povolení k trvalému pobytu nežádal, neboť k tomu neměl důvod.
29. K námitce žalobce, že žalobou napadené rozhodnutí je v rozporu se čl. 8 Úmluvy, který zakotvuje právo na respektování rodinného a soukromého života, přičemž jeho vycestováním by došlo k porušení práv na rodinný a soukromý život, soud doplňuje, že judikatura správních soudů se otázkou možného porušení čl. 8 Úmluvy v případě vycestování žadatele o mezinárodní ochranu opakovaně zabývala. Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71 (dostupný na www.nssoud.cz), uvedl, že je třeba rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky České republiky bylo samotné vycestování cizince [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a § 179 zákona o pobytu cizinců], od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince. Samotná nutnost vycestování cizince do země původu při neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany či neprodloužení již udělené mezinárodní ochrany za situace, kdy cizinci nesvědčí žádný jiný důvod k zákonnému pobytu na území České republiky, totiž tomuto cizinci znemožňuje, aby si po návratu do země původu nepožádal o některou z možných forem povolení k pobytu na území České republiky dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, a po splnění podmínek v tomto zákoně uvedených by měl možnost získat status zákonně pobývající osoby na území České republiky.
30. Nejvyšší správní soud shledal, že obvykle právě jen dlouhodobý zákaz pobytu na území České republiky může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, který si cizinec za dobu svého pobytu na území České republiky vytvořil. Při posuzování důvodů znemožňujících vycestování cizince by byl výjimkou z výše uvedených závěrů pouze případ, kdy by si stěžovatel vytvořil na území České republiky takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území České republiky.
31. S ohledem na shora uvedené a po prostudování dané věci soud konstatuje, že v této konkrétní záležitosti případné vycestování žalobce z území České republiky nemůže představovat závažnou újmu ve smyslu § 14b zákona o azylu. Soud při této úvaze vyšel

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 – rozsudek - 9. strana)

zejména ze skutečnosti, že pokud by žalobce pro účely získání pobytového povolení dle zákona o pobytu cizinců musel opustit území České republiky a vrátit se dočasně zpět do země svého původu, tak po dobu jeho nepřítomnosti by i nadále bylo postaráno o jeho nezletilou sestru, která žije s jeho rodiči, a které byla doplňková ochrana udělena jako osobě bez státní příslušnosti. V době rozhodování o prodloužení doplňkové ochrany žalobce sdílel společnou domácnost se svou rodinou a přítelkyní, přičemž domů jezdil z důvodu svého zaměstnání na víkendy. Na tomto místě soud zdůrazňuje, že žalobce ve své výpovědi výslovně uvedl, že nežádal o povolení k trvalému pobytu, neboť k tomu neměl žádný důvod. Nicméně udělení jedné z forem mezinárodní ochrany je pouze dočasným řešením pobytu žadatele (a to i za předpokladu, že je doplňková ochrana prodlužována), neboť pominou-li důvody, pro něž byla jedna z forem mezinárodní ochrany žadateli udělena (např. ukončení válečného konfliktu, přijetí opatření na ochranu lidských práv), je předpoklad, že se žadatel do země původu vrátí, neboť jinak by se aktivně snažil o trvalejší formu pobytu na území České republiky, a to dle zákona o pobytu cizinců. Pokud žalobce chtěl na území České republiky setrvat, měl během svého 13 letého pobytu na území České republiky vyvíjet činnost směřující k trvalejší formě pobytového oprávnění a nespolehat se na prodlužování doplňkové ochrany. Zároveň nelze přehlédnout, že vzhledem k délce pobytu žalobce na území České republiky by podle zákona o pobytu cizinců žalobce naplnil podmínku nepřetržitého pětiletého pobytu na území České republiky, tedy mohl požádat o povolení k trvalému pobytu.

32. Tvzení žalobce o tom, že nebude-li mu doplňková ochrana prodloužena, není oprávněně požádat o jiný pobytový status, se nezakládá na pravdě. Žalobci nebylo uloženo správní vyhoštění a s ním spojený zákaz pobytu na území České republiky a členských států Evropské unie. Za této situace má žalobce zcela jistě možnost požádat o jiný pobytový status, a to za splnění zákonem vymezených podmínek.
33. Soud se ztotožňuje s názorem žalovaného, že žalobci nic nebrání ve vycestování do Kazachstánu a ze založených zpráv ve správním spise, s nimiž byl žalobce seznámen dne 28. 11. 2018, vyplynulo, že žalobci by žádné nebezpečí či újma při návratu do Kazachstánu nehrozila, a to ani z tvrzených náboženských důvodů.
34. Za této situace má tedy soud za to, že žalobce již nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14b zákona o azylu a je zcela evidentní, že ani vycestování žalobce není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
35. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti soud uzavírá, že žádné ze žalobních tvrzení o pochybení žalovaného neshledal důvodným, neboť žalovaný vycházel především z vlastní výpovědi žalobce. Soud má za to, že skutkový stav lze mít za dostatečně zjištěný a odpovídající okolnostem daného případu. Soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. ve výroku rozsudku I. zamítl.
36. Současně s tím v souladu s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve výroku II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 – rozsudek - 10. strana)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 15. června 2020

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce